Marcin Berdyszak

Zła widoczność

GALERIA MUZALEWSKA
POZNAŃ, PAŹDZIERNIK–LISTOPAD 2018

To, co jesteśmy w stanie zauważyć determinuje nasze działania. To, czego nie dostrzegamy ma kolosalne znaczenie dla jakości tych działań. Poprzez jakość działań poszerzamy pole naszego postrzegania, które pozwala nam widzieć to, co było dla nas wcześniej niezauważalne. W szeroko rozumianej twórczości dzielenie się postrzeganiem tego, czego być może inni nie widzą, jest jednym z głębszych jej sensów, gdzie kryteria takie jak ostrość, wyraźność czy dobra widoczność mogą nie mieć zastosowania. Ta sytuacja powoduje, że nasze zauważenia w czyimś dziele, determinowane będą brakiem możliwości wcześniejszego ich doświadczenia, ale uniwersalność sprecyzowania pozwala nam zauważenie ich w rezultacie traktować jako refleksję.

Marcin Berdyszak

Katalog, pozycja 1

Katalog, pozycja 2

Katalog, pozycja 3

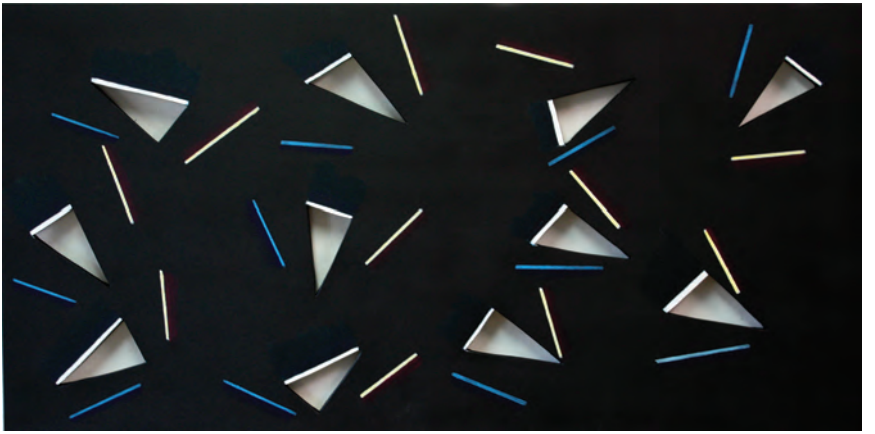

Katalog, pozycja 5

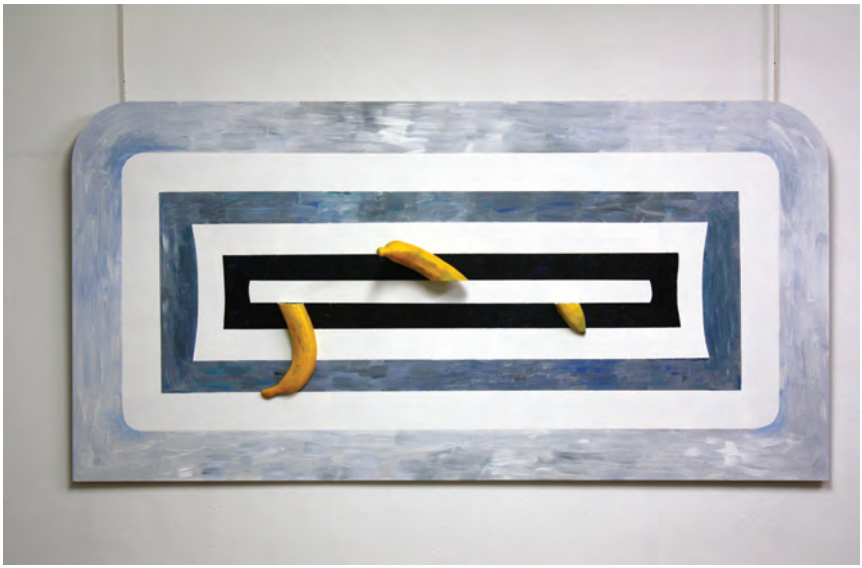

Katalog, pozycja 6

Katalog, pozycja 7

Katalog, pozycja 8

Katalog, pozycja 9

Katalog, pozycja 10

Katalog, pozycja 11

Katalog, pozycja 12

Katalog, pozycja 13

Katalog, pozycja 14

Katalog, pozycja 15

Katalog, pozycja 16

Katalog dzieł

1. Mały tryptyk z cyklu *Kiedy bariera staje się treścią*, 2017
   akryl, deska, 100 cm × 20 cm × 5 cm – 3 części
2. Duży tryptyk z cyklu *Kiedy bariera staje się treścią*, 2017
   akryl, deska, 185 cm × 45 cm – 3 części
3. *Jedność i propaganda*, 2017
   akryl, deska, metal, 130 cm × 100 cm × 5 cm
4. *Ostrzeżenie jako forma ukrycia*, 2017
   akryl, deska, 120 cm × 105 cm × 5 cm
5. *Rozpadająca się gwiazda*, 2017
   akryl, deska, 100 cm × 50 cm × 2 cm
6. *Wgląd*, 2017
   akryl, deska, 120 cm × 60 cm × 5 cm
7. *Ani prawdziwe, ani wyobrażone*, 2018
   akryl, deska,100 cm × 100 cm × 5 cm
8. *Ani pustka, ani wypełnienie*, 2018
   akryl, deska, 132 cm × 100 cm × 4 cm
9. *Dialog z Malewiczem*, 2018
   akryl, deska, 100 cm × 100 cm × 5 cm
10. *Fuga i toccata*, 2018
    akryl, deska, 100 cm × 100 cm × 5 cm
11. *Instrumentalne spostrzeżenie*, 2018
    akryl, deska, 140 cm × 25 cm × 45cm
12. *Jedynie konieczna*, 2018
    akryl, deska, 180 cm × 120 cm × 5 cm
13. *Obrazy pomiędzy*, 2018
    akryl, deska, 100 cm × 100 cm × 5 cm
14. *Podniesienie – Bubel Grana*, 2018
    stal, 600 cm × 300 cm × 300 cm
15. *Żebra ekonomiczne*, 2018
    stal, 134 cm × 40 cm × 11 cm
16. *Zła widoczność*, 2018
    stal, pleksi, instalacja elektryczna, parasole, 208 cm × 115 cm × 40 cm × 15 części

Oko w oko z dziełami Marcina Berdyszaka

Dwa lata temu prezentowaliśmy wystawę *Dialogi i negocjacje*, pokaz szczególnych dzieł Marcina Berdyszaka. Dlatego szczególnych, bowiem ważną pomiędzy nimi pozycję zajmowały *Dialogi z Ojcem*, wybitnym artystą, Janem Berdyszakiem, wcześniej również związanym z Galerią Muzalewska. Obok tych dzieł-dialogów istotną rolę odgrywała w tamtej ekspozycji duża instalacja zatytułowana *Verhandlungscabinen* zajmująca cały jeden pokój galerii.
Obecna wystawa pod względem formalnym pokrewna jest tamtej. Także cały środkowy pokój zajmuje jeszcze bardziej złożona, kinetyczna tym razem instalacja składająca się z 15 sporych rozmiarów elementów-modułów.
Ta realizacja zatytułowana jest *Zła widoczność* i nadaje takiż tytuł całemu pokazowi. Zarazem nawiązuje do sztuki Tadeusza Kantora. Jest ona pracy twórcy *Umarłej klasy* niejako dedykowana. Tu więc też obecny jest ten dialogujący nieraz charakter pracy Marcina Berdyszaka. Innym utworem o takim właśnie charakterze jest obraz-obiekt *Dialog z Malewiczem*. Pozwala to widzieć spektrum zagadnień podejmowanych obecnie przez prezentowanego artystę, jako rozpięte z jednej strony między twórcą suprematyzmu w malarstwie i autorem *Czarnego kwadratu* oraz *Białego kwadratu*, a ze strony drugiej twórcą *Teatru śmierci/Teatru Pamięci*, ambalaży i obrazów z parasolami (wcześniej Kantor prowadził dociekania artystyczne na temat „przestrzeni parasolowatej" według swego określenia).
I Malewicz, i Kantor, i Jan Berdyszak, i Marcin Berdyszak prowadzą praktyczne, artystyczne dociekania (acz towarzyszą im rozważania teoretyczne) na temat widzialności, realności, obrazowania, prawdy i iluzji w świecie przez nas doznawanym oraz w świecie przez artystów (ale również przez media) prezentowanym i reprezentowanym.
Wprawdzie całe malarstwo to są też dociekania na temat widzenia, widzialności, widoczności. Czy to obrazy Velázqueza czy Strzmińskiego

praktycznie podejmują niezmiennie te zagadnienia, praktycznie je po swojemu – o sztuce wszak tu mowa – rozwiązują. Owa swoistość stanowi idiom poszczególnego malarza. Temat widzialności roztrząsany był teoretycznie na wiele sposobów, w erze nowożytnej od malarzy i myślicieli renesansu poprzez Biskupa Berkeleya, a dalej po *Teorię widzenia* Strzemińskiego (podobnie zatytułował swe dzieło George Berkeley ponad dwa stulecia wcześniej niż twórca unizmu), i dalej po dzień dzisiejszy, chociaż sztuka najnowsza w wielu swych przejawach odchodzi daleko od tych kwestii. A są one przecież zasadniczą rzeczą tworzenia artystycznego. Marcin Berdyszak należy do tych artystów, którzy nie sprzeniewierzają się samej istocie sztuki. Nieustannie, na wiele sposobów i przyjmując wiele założeń teoretycznych rozpatruje – właśnie r o z p a t r u j e – on kwestie widzialności, widoczności, dobrej i złej widoczności, jak w tytule najnowszej wystawy artysty w Galerii Muzalewska. Zastanawia się „kiedy bariera staje się treścią", roztrząsa, co jest prawdziwe, co wyobrażone w pracy *Ani prawdziwe, ani wyobrażone*, unaocznia „instrumentalne spostrzeżenia", „obrazy pomiędzy", a zwłaszcza – i to nie tylko w tak zatytułowanym dziele – „złą widoczność", którą artysta dostrzega w całym naszym postrzeganiu rzeczywistości.
Przekonany jestem i na podstawie bardzo wielu rozmów z Marcinem Berdyszakiem (w druku znajduje się książka zawierająca nasze długie konwersacje, która to publikacja, wraz z kilkuset reprodukcjami, unaoczni i uświadomi całą dotychczasową pracę artysty oraz jego przekonania i przemyślenia), i na podstawie znajomości całej jego twórczości, że aspiracją jego jest oczyszczenie naszej percepcji rzeczywistości poprzez tworzone przezeń obrazy i obiekty. Myślę też, choć artysta nie wypowiadał się na ten temat, że pośrednio przypisać można Marcinowi Berdyszakowi aspirację do oczyszczenia przekazu sztuki, że nie chce on uczestniczyć w tych działaniach na jej polu, które powiększają jeszcze zamglenie, zaciemnienie pola naszego oglądu świata. Sztuka za jaką opowiada się Berdyszak ma ambicję rozjaśnienia naszego postrzegania i obrazowania tego, co

dostrzeżone. Jedno z prezentowanych dzieł nosi tytuł *Jedność i propaganda*. Sztuka i namysł Marcina Berdyszaka dążą do integralności w pojmowaniu świata, przeciwstawiając się propagandowemu manipulowaniu jego obrazem. W tym ostatnim, w manipulacji właśnie, wiele działań w obszarze życia artystycznego niestety partycypuje. I praca Marcina Berdyszaka, i nasza współpraca (wystawa, publikacja do niej, a też książka mych rozmów z artystą), i wiele innych jego wystaw, praca dydaktyczna i nawet administracyjna jakiej Berdyszak się poświęca, wszystko to składa się na poprawę widzenia i pojmowania, na zaprzeczanie „złej widoczności" z tytułu naszej ekspozycji.

Jaromir Jedliński

Nota biograficzna

Marcin Berdyszak urodził się w Poznaniu w 1964 roku. Dyplom z malarstwa w pracowni prof. Włodzimierza Dudkowiaka oraz z rzeźby w pracowni prof. Macieja Szańkowskiego w PWSSP w Poznaniu w 1988 roku. Od 1989 roku związany z Akademią Sztuk Pięknych w Poznaniu, a obecnie Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu. Pracuje na stanowisku profesora zwyczajnego i prowadzi pracownię działań przestrzennych na Wydziale Rzeźby i Działań Przestrzennych oraz zajęcia z warsztatów twórczości edukacyjnej na Wydziale Edukacji Artystycznej.

W latach 1999-2002 prodziekan Wydziału Edukacji Artystycznej w ASP w Poznaniu. W latach 2002-2008 pełnił funkcję Prorektora ds. studenckich i współpracy z zagranicą, w latach 2008-2016 był Rektorem Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Członek Stowarzyszenia Artystyczno-Edukacyjnego Magazyn, którego jest współzałożycielem wraz z Tadeuszem Wieczorkiem, Piotrem Pawlakiem i Wojciechem Nowakiem.

Zajmuje się instalacją, obiektem, rysunkiem. Swoje prace prezentował na różnych wystawach zbiorowych i indywidualnych, między innymi w Polsce, Niemczech, Słowacji, Czechach, Finlandii, Austrii, Szwecji, Japonii, Meksyku, Wielkiej Brytanii, Litwie i USA.

Brał udział w licznych spotkaniach i konferencjach dotyczących edukacji artystycznej.

Zrealizował kilkadziesiąt warsztatów autorskich w kraju i za granicą.

Wydawca
Hanna Muzalewska-Purzycka
Galeria Muzalewska i Fundacja im. Andrzeja Szewczyka
Głogowska 29/6a
60-702 Poznań, Poland
tel.: +48 61 869 98 43; +48 603 399 718
e-mail: galeriamuzalewska@witryna.pl
www.galeriamuzalewska.pl

Publikacja towarzyszy wystawie
Marcin Berdyszak
Zła widoczność

Galeria Muzalewska, Poznań
październik–listopad 2018
Copyrights © by Galeria Muzalewska and Authors
kurator: Jaromir Jedliński
zdjęcia: Marcin Berdyszak
układ: Jacek Grześkowiak
Druk: Empir drukarnia